संचालनालय, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन,
शाखा अ ... 18352
दिनांक 24/7/26
प्रशासकीय अधिकारी
मुख्य प्रशासकीय अधिकारी
संचालक
आयुक्त

महाराष्ट्र शासन

शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालये, मुंबई

GOVERNMENT MEDICAL COLLEGE AND HOSPITALS, MUMBAI

L.T. Marg, Near L.T. Marg Police Station, Mumbai- 40001

Phone No.022-22621464 Email- gmcgtmumbai@gmail.com

क्र.शावैम/डीसी/म.लो.ह.अ.२०१५ अभ्यासगट हक्क/अहवाल/ 1939 /२०२६, दि. 23/०७/२०२६

प्रति,
मा. आयुक्त,
वैद्यकीय शिक्षण, संशोधन व आयुष,
मुंबई

विषय :- महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अध्यादेश २०१५ मध्ये समाविष्ट करावयाच्या सेवांकरीता अभ्यासगटाचा अहवाल सादर करण्याबाबत

संदर्भ:- मा. आयुक्त वैद्यकीय शिक्षण, संशोधन व आयुष, मुंबई यांचे कार्यालयीन आदेश क्र. DMER/२०२६-O/O COMMISSIONER/२०२६/९६७, दिनांक १९.०६.२०२६

मा. महोदय,

उपरोक्त विषयास अनुसरुन महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अध्यादेश २०१५ मध्ये समाविष्ट करावयाच्या सेवांकरीता अभ्यासगटाची स्थापना करण्यात आलेली होती. त्याअनुषंगाने महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क या अधिनियमामध्ये कोणकोणत्या सेवांचा समावेश करणे शक्य आहे, याचा अभ्यास करुन अहवाल या पत्रासोबत जोडुन आपल्या माहितीस्तव व पुढील कार्यवाहीस्तव सविनय सादर करीत आहे.

आपला विश्वासू,

डॉ. जितेंद्र देशमुख,
अधिष्ठाता तथा अध्यक्ष अभ्यासगट
शासकीय वैद्यकीय अध्यक्ष महाविद्यालय, मुंबई

महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अध्यादेश २०१५ मध्ये समाविष्ट करावयाच्या सेवांकरीता अभ्यासगटाची दिनांक ०९.०७.२०२६ रोजी दुपारी १२.०० वाजता शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, मुंबई येथे बैठक आयोजित करण्यात आलेली होती. सदर बैठकीस खालील अधिकारी उपस्थित होते.

१. डॉ. जितेंद्र देशमुख, अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकीय अध्यक्ष महाविद्यालय, मुंबई
२. डॉ. प्रसाद देशपांडे, संचालक, म.मा.आ.स, पुणे, पाषाण
३. श्री. सुमंत खर्डेनविस, विशेष कार्य अधिकारी, संचालनालय, मुंबई
४. डॉ. राकेश वाघमारे, प्रबंधक, MMC
५. डॉ. विनायक सावर्डेकर ,वैद्यकीय अधिक्षक, सेंट जॉर्जेस सदस्य रुग्णालय, मुंबई
६. श्री. कौशल ठाकुर प्रशासकीय अधिकारी, समन्वय शाखा, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, मुंबई
७. डॉ. श्रीकांत पवार,मुख्य प्रशासकीय अधिकारी तथा सदस्य अभ्यासगट,म.मा.आ.स, पुणे, पाषाण
८. श्री. सचिन अन्नपुर्वे, मुख्य प्रशासकीय अधिकारी, ग्रॅन्ट शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, मुंबई - पुर्व परवानगी ने रजेवर

संदर्भ :- १. मा. आयुक्त वैद्यकीय शिक्षण, संशोधन व आयुष, मुंबई यांचे कार्यालयीन आदेश क्र. DMER/२०२६-O/O COMMISSIONER/२०२६/९६७, दिनांक १९.०६.२०२६
२. वैद्यकीय शिक्षण विभागाची अधिसुचना दिनांक २७.०७.२०१५
३. शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-०९२५/प्र.क्र.३२५/प्रशा-२, दिनांक ३०.०९.२०२५

उपरोक्त संदर्भ क्र. ०१ अन्वये महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क या अधिनियमामध्ये कोणकोणत्या सेवांचा समावेश करणे शक्य आहे, याचा सखोल अभ्यास करुन यथायोग्य अहवाल सादर करण्याकरीता अभ्यास गट स्थापन करण्यात आलेला होता. त्याअनुषंगाने संदर्भ क्र. ०२ ची अधिसुचना व संदर्भ क्र. ०३ चा शासन निर्णयाचा अभ्यास करण्यात आला.

अभ्यासगटाच्या सर्व सदस्यानी एकमताने निर्णय घेण्यात आले, त्यानुसार खालील प्रमाणे अहवाल सादर करीत आहे.

मुद्दा क्र. ०१

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, महाराष्ट्र शासन अधिसूचना दि २७.०७.२०१५ मधील परिशिष्ट-१, परिशिष्ट-२ व परिशिष्ट-३ चे अभ्यास करण्यात आला त्याअनुषंगाने परिशिष्ट-०१ मधील १ विकलांगता प्रमाणपत्र हे केंद्र सरकारच्या UDID पोर्टलवरुन सदर सदर सेवा देण्यात येते.

मुद्दा क्र. ०२

परिशिष्ट ०१ मधील अ.क्र.०२ किरकोळ जखम याचे प्रमाणपत्र हे संस्थास्थरावर रुग्णालयामध्ये रुग्णांच्या विनंतीनुसार देण्यात येते. तसेच परिशिष्ट ०१ मधील अ.क्र.०३ कार्यमुक्त प्रमाणपत्र (Discharge Certificate) हे रुग्णाचे उपचार पुर्ण झाल्यावर Discharge Card देण्यात येत. त्यामुळे परिशिष्ट ०१ मधील अ.क्र.०२ किरकोळ जखम याचे प्रमाणपत्र व अ.क्र.०३ कार्यमुक्त प्रमाणपत्र हे विना शुल्क स्थानिक स्तरावर देण्यात येते असल्याने सदर प्रमाणपत्र ऑनलाईन पध्दतीने देणे आवश्यक नाही, असे मत नोंदविण्यात आले.

मुद्दा क्र. ०३

१ अनुभव प्रमाणपत्र देणे
२ ना देय प्रमाणपत्र देणे
३ ना हरकत प्रमाणपत्र देणे
४ उत्तीर्ण प्रमाणपत्र देणे

५ अंतर्वासिता प्रमाणपत्र देणे

६ वास्तविक विद्यार्थी प्रमाणपत्र देणे

परिशिष्ट १,२ व ३ मधील सर्व सेवा विद्यार्थी व संस्थेतील कर्मचारी याच्याशी संलग्न आहेत तसेच सदर प्रमाणपत्रे ... शुल्क संस्थास्तरावर देण्यात येत आसल्याने महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क यांच्या पोर्टमध्ये ऑनलाईन पध्दतीने देणे ... नाही, अशी अभ्यासगटाची धारणा आहे.

मुद्दा क्र. ४

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचे शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-०९२५/प्र.क्र.०९२५/प्र.क्र.३२५/प्रशा-२, दिनांक ३०.०९.२०२५ च्या शासन निर्णयामधील देण्यात येणा-या ०१. आजारी रजेसाठी वैद्यकीय प्रमाणपत्र, ०२. वैद्यकीय तंदुरुस्त प्रमाणपत्र व ०३. वय प्रमाणपत्र ह्या सेवा सद्यस्थितीमध्ये महाराष्ट्र शासनाचे आपले सरकार पोर्टलवरुन ऑनलाईन पध्दतीने देण्यात येतात.

मुद्दा क्र. ५ सेवा समाविष्ट करण्यासाठीची कार्यप्रणाली उदा. सेवेची कालमर्यादा, पद निर्देशिक अधिकारी, प्रथम अपिल प्राधिकारी, द्वितीय अपिल प्राधिकारी याबाबत हे वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, महाराष्ट्र शासन अधिसूचना दि. २७.०७.२०१५ व वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचे शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-०९२५/प्र.क्र.०९२५/प्र.क्र.३२५/प्रशा-२, दिनांक ३०.०९.२०२५ मधील असलेले परिशिष्ठप्रमाणेच असाव्यात अशी अभ्यासगटाची धारणा आहे.

मुद्दा क्र. ०६ संस्थास्तरावर NexGen HMIS प्रणाली व SCLMS प्रणाली पुर्ण क्षमतेने सुरु झाल्यावर मुद्दा क्र ०३ मध्ये नमुद सेवा ह्या Paperless/ पारदर्शक पध्दती देण्यामध्ये सुलभता होईल अशी अभ्यासगटाची धारणा आहे

श्री. कौशल ठाकुर,
प्रशासकीय अधिकारी तथा सदस्य अभ्यासगट,
समन्वय शाखा, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, मुंबई

९/७

डॉ. श्रीकांत पवार,
मुख्य प्रशासकीय अधिकारी तथा सदस्य अभ्यासगट,
म.मा.आ.स, पुणे, पाषाण

डॉ. विनायक सावर्डेकर ,
वैद्यकीय अधिक्षक तथा सदस्य अभ्यासगट,
सेंट जॉर्जेस सदस्य रुग्णालय, मुंबई

डॉ. राकेश वाघमारे,
प्रबंधक तथा सदस्य अभ्यासगट,
MMC

श्री. सुमंत खर्डेनविस,
विशेष कार्य अधिकारी तथा सदस्य अभ्यासगट,
संचालनालय, मुंबई

09/07/2026

डॉ. प्रसाद देशपांडे,
संचालक तथा सदस्य अभ्यासगट,
एमआयएमएच, पुणे

डॉ. जितेंद्र देशमुख,
अधिष्ठाता तथा अध्यक्ष अभ्यासगट
शासकीय वैद्यकीय अध्यक्ष महाविद्यालय, मुंबई

Standard Operating Procedure (SOP) for Issuing Certificate to be notified under Right to Services Act, 2015

The Directorate of AYUSH, Maharashtra State intends to notify patient service "Medical certificate for Sick Leave" under Right to Services Act, 2015. This service is being provided by 7 Government AYUSH Colleges and Hospitals in the State. This document delineates the Standard Operating Procedure (SOP) for Issuing the "Medical certificate for Sick Leave" under RTS Act, 2015.

1. **Medical certificate for Sick Leave**

   The Directorate of AYUSH, Maharashtra State is delineating the guidelines for standardizing the process for issuing the "Medical certificate for Sick Leave" across the 7 Government AYUSH Colleges and Hospitals in the State. The standards defined herewith provide a uniform and accountable process for Issuing "Medical certificate for Sick Leave", ensuring fair and timely documentation of illness/injury for civil/administrative purposes under RTS Act. The process flow for "Medical certificate for Sick Leave", application is as under

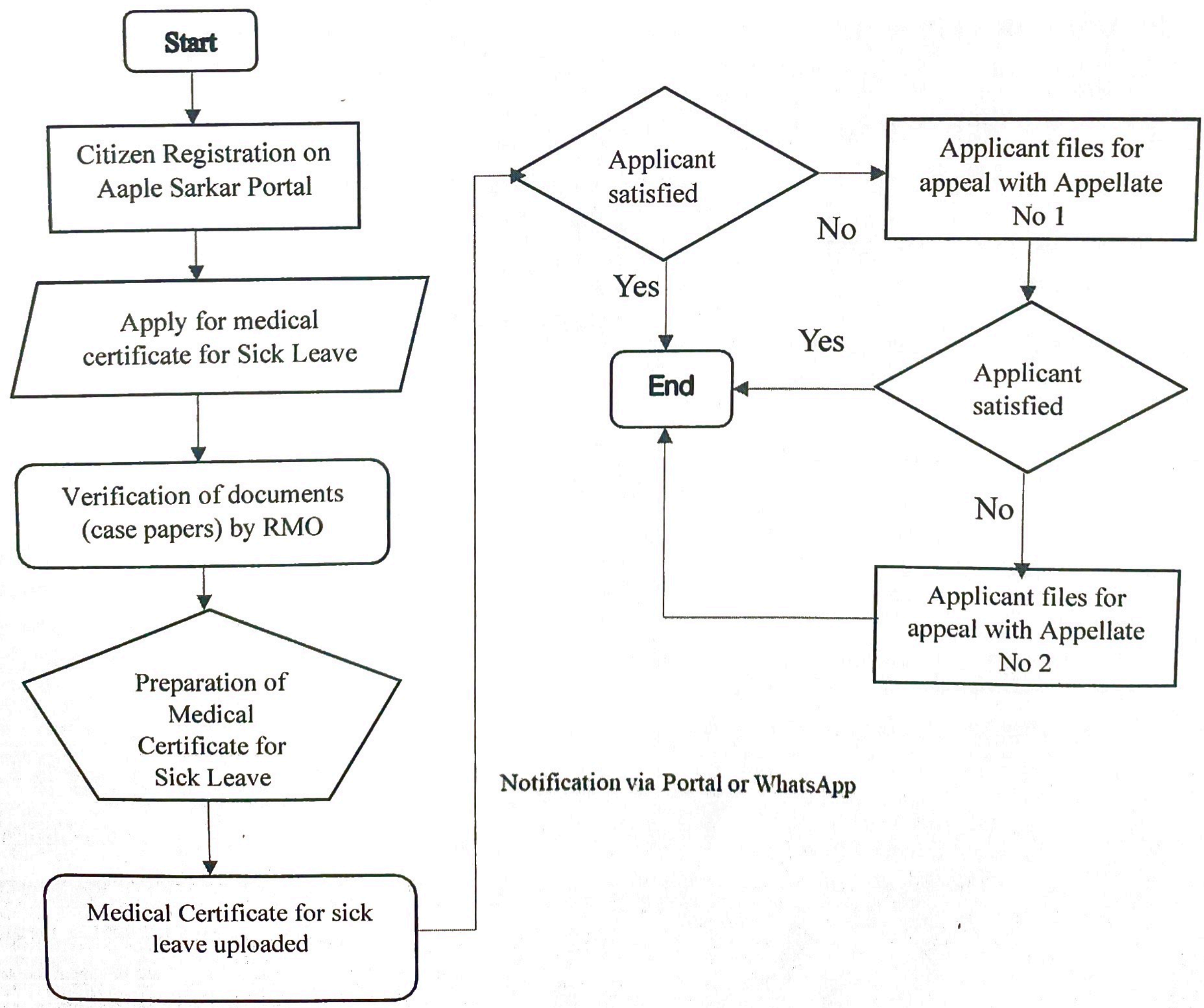

The details of the process for application of medical certificate for sick leave are elucidated below:

a. **Application & Registration**: The applicant is expected to register on the Aaple Sarkar Portal. Upon registration the applicant can apply for medical certificate for sick leave under Medical Education & Drugs Department → Directorate of AYUSH → Application of Medical Certificate for sick leave → **The fee for medical certificate for sick leave is Rs. 100+MahaIT charges excluding GST.**
b. **Scrutiny of the application**: The Resident Medical Officer shall scrutinize the uploaded documents particularly OPD / IPD case papers. Upon scrutiny RMO shall approve or reject or ask for additional documents.
c. **Awarding of the medical certificate**: The certificate issued will be for applying for sick leave for educational and professional purposes. The certificate generated shall be with QR code & digital signature.
d. **Record Keeping**: Reports archived for minimum 3 year in digital records.
e. **Escalation:** In case the applicant is not satisfied with the response, the applicant can escalate the request for re-scrutiny to Appellate Authority.

The details of stipulated time limit and the designated Officer and Appellate Authorities for the issuing of "Medical certificate for Sick Leave" under RTS Act, 2015 are as follows

Sr. No.	Public service	Stipulated time limit	Designated Officer	First Appellate Authority	Second Appellate Authority
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	Medical Certificate for Sick Leave	3 days	Resident Medical Officer	Administrative Officer	Dean

सेवा हक्क अधिनियम , २०१५ (RTS Act, २०१५) अंतर्गत "आजारी रजेसाठीचे वैद्यकीय प्रमाणपत्र" (Medical certificate for Sick Leave) देण्यासाठी निश्चित केलेली कालमर्यादा, पदनिर्णित अधिकारी आणि अपील प्राधिकाऱ्यांचे तपशील पुढीलप्रमाणे आहेत-

अनु. क्र.	लोकसेवा	कालमर्यादा	पदनिर्देशित अधिकारी	प्रथम अपील प्राधिकारी	द्वितीय अपील प्राधिकारी
१	आजारी रजेसाठी वैद्यकीय प्रमाणपत्र	३ दिवस	निवासी वैद्यकीय अधिकारी	प्रशासकीय अधिकारी	अधिष्ठाता